

GEERT MAK

De levens van Jan Six

Een familiegeschiedenis

Dit is het verhaal van Jan Six, zijn familie en zijn vele levens. Zijn portret geldt als het mooiste dat zijn vriend Rembrandt ooit maakte, het hangt – uniek – nog steeds in het familiehuis aan de Amstel. Jan kende iedereen in het 17e-eeuwse Amsterdam, van Vondel tot Spinoza. Maar wat ging er werkelijk om in het hoofd van deze patriciër en kunstverzamelaar? Zijn kladboek is bewaard gebleven in het rijke familiearchief: duizenden aantekeningen, variërend van recepten, anekdotes en godsdienstige beschouwingen tot zeldzaam schunnige grappen.

Na hem kwamen nieuwe Jannen: binnen de familie Six heet de oudste zoon van de oudste zoon bijna altijd weer Jan Six, tot de dag van vandaag. Ze werden burgemeester en wetenschapper, ze verwierven grote rijkdom en strompelden soms ook weer gebocheld en eenzaam door het leven. Het is allemaal verstopt in datzelfde familiehuis: in brieven, portretten, gedichten en dagboeken, in een schitterende kunstcollectie, in alles wat de Sixen verder bewaarden, tot hun balboekjes toe.

De levens van Jan Six vertelt het verhaal van een Amsterdamse elitefamilie door vier eeuwen geschiedenis. Het is tegelijk het verhaal van de stad en de tijdgeest, van ambities en beperkingen, van grandeur en de eeuwige angst voor de neergang.

Voorgelezen door Job Cohen

Luisterduur: ongeveer 14 uur

RUBINSTEIN

© 2018 Uitgeverij Rubinstein bv
Amsterdam | www.rubinstein.nl

Geschikt voor computers, telefoons en bijna alle CD/DVD spelers. **LET OP:** hebt u een oudere CD/DVD-speler, check dan eerst of uw apparaat MP3 ondersteunt.

ISBN 9789047622154

9 789047 622154

HOOFDSTUK 1

- 1 Amstel
- 2 Bij de trap kijkt een meisje
- 3 Dit huis heeft iets betoverends

HOOFDSTUK 2

- 4 Anna
- 5 Gekleurde kleding
- 6 De landvoogdes
- 7 Nog altijd hoort de naam Six
- 8 Grootvader Charles

HOOFDSTUK 3

- 9 Schone Chloris
- 10 Centraal in dit buurtje
- 11 Net als de Zuiderkerk
- 12 Bij een brede culturele vorming
- 13 De beide zonen, Jan en Pieter

HOOFDSTUK 4

- 14 Het lot draait als een tol
- 15 De koopman Herman Becker
- 16 Sixtinus was een boekengek
- 17 Er waren niets dan klinkende namen
- 18 Veel toneelschrijvers

HOOFDSTUK 5

- 19 Jan's konstkamer
- 20 Het is de pen van Jan Vos
- 21 Hierdoor was hij wel beschermd
- 22 In een hoek van een vitrine van huize Six

HOOFDSTUK 6

- 23 Twee gezichten
- 24 In Amsterdam
- 25 Mensen wisten meestal niet
- 26 Hij ontdekte bij het ontleden de darmklap
- 27 En dan was er zijn dochter
- 28 De kleuren zijn warm

HOOFDSTUK 7

- 29 Flarden van een vriendschap
- 30 Over de bruiloft van Jan en Margaretha
- 31 Na de verkoop van de Blauwe Arend
- 32 Jan had zich daar nooit
- 33 Rembrandt liet echter alles op zijn beloop

HOOFDSTUK 8

- 34 Onze eeuwige ziel
- 35 Her en der vertelt Six historiën
- 36 Over deze periode heeft Jan
- 37 Wat was er aan de hand
- 38 Johannes werd vrijgesproken
- 39 Dan gaat de deur open van de blauwe zaal

HOOFDSTUK 9

- 40 Jonker Jan
- 41 In Amsterdam bestond geen adel
- 42 De Sixen genoten in deze kringen

HOOFDSTUK 10

- 43 Rampjaar
- 44 De meeste burgers van de republiek wilden
- 45 Door de straten van Amsterdam
- 46 De politiek binnen de republiek en de stad

HOOFDSTUK 11

- 47 Bloedband
- 48 De trend werd aangejaagd
- 49 Binnen dit familiestelsel
- 50 De nieuwe Jan was
- 51 Die laatste aankoop

HOOFDSTUK 12

- 52 Omnia orta occidunt
- 53 Of Jan een goede burgemeester was
- 54 Catherine ging zo, verliefd als ze was
- 55 En dan opeens
- 56 Was dit pachtersoproer

COLOFON

Eerste druk © 2018 Uitgeverij Rubinstein bv, Amsterdam. Opname, editing en mastering 2017 Studio Rubinstein, Amsterdam. Met de stem van Job Cohen. Omslag Portret van Jan Six 1654. Omslagontwerp Villa Grafica naar het ontwerp van Roald Triebels. Het gelijknamige boek wordt uitgegeven door Uitgeverij Atlas Contact, Amsterdam. Alle rechten voorbehouden. ISBN: 9789047622154

HOOFDSTUK 13

- 57 De verre toekomst
- 58 De aristocratisering van deze families
- 59 En voort gaat het
- 60 Wellicht had dat te maken
- 61 De Amerikaanse revolutie
- 62 Lucretia van Merken
- 63 Lucretia's jonge vriend

HOOFDSTUK 14

- 64 Liberté, égalité, fraternité
- 65 De oproep
- 66 In 1787
- 67 In Amsterdam stonden de kisten
- 68 Voor Jan betekende deze revolutie
- 69 Jan was nu geen ambachtsman meer

HOOFDSTUK 15

- 70 Grappen, nare grappen
- 71 De banden tussen broers en zusters
- 72 Waar hij op doelt
- 73 Een van de dochters
- 74 Uit de stukken maak ik op
- 75 De afwikkeling van ruim anderhalve eeuw

HOOFDSTUK 16

- 76 Lucretia
- 77 In de tussentijd had Lucretia
- 78 Plotseling was Hendrik weer schatrijk
- 79 Grote gevoelens hoorde men te beheersen
- 80 De ontdekkingskoorts
- 81 De aanhef boven de vele brieven
- 82 Het bleef een wat wezensvreemde toestand
- 83 Jan had het er in het begin niet gemakkelijk

HOOFDSTUK 17

- 84 Elektriciteit, nijverheid, stoom
- 85 Regelmatig vroeg Jan vakgenoten
- 86 In reisgidsen werd een bezoek
- 87 Het bleven verschillende wegen
- 88 De gelederen van adel en patriciaat
- 89 Het waren weldoordachte familietransacties
- 90 De verleiding was te groot
- 91 Alles was jong

HOOFDSTUK 18

- 92 Revanche
- 93 Vader Jan zag hoe zijn zoon boven hem
- 94 Het woord revolutionair gebruik ik niet snel
- 95 Ondertussen bleef de collectie Six
- 96 Was er veel veranderd in die drie eeuwen
- 97 De wereldoorlog was een industriële oorlog
- 98 Het was in dat licht een kunst apart
- 99 De hele wereld kwam kijken
- 100 Jan Six zelf een prominent beschermer

HOOFDSTUK 19

- 101 Dubbellevens
- 102 Dat gold tot op zekere hoogte
- 103 Nu stonden de buitenlandse journalisten
- 104 Ook een paar van Lenneps
- 105 Over dit zeldzaam gecompliceerde
- 106 Toen Boellaards vrouw in de gevangenis
- 107 Het was een typisch Hollandse
- 108 Ursula den Tex en Jolande Withuis
- 109 Eind 1958 ging Jan met pensioen

HOOFDSTUK 20

- 110 Epiloog
- 111 Natuurlijk blijven er duizend vragen
- 112 Ook associaties met mijn eigen
- 113 De uitvinding van gelijkheid
- 114 Op een bepaalde manier kan dit boek
- 115 De Sixen passen wel en niet in dit beeld